



Co-funded by
the European Union



PRANEŠIMAS SPAUDAI

Medinės miesto architektūros muziejus Vilniuje pelnė 2023 m. Europos paveldo apdovanojimą

Briuselis / Haga, 2023 m. birželio 13 d.

Šiandien [Europos Komisija](#) ir „Europa Nostra“ paskelbė **2023 m. Europos kultūros paveldo / Europa Nostra apdovanojimų laureatus**. Šiais metais **aukščiausią Europos paveldo apdovanojimą** pelnė 30 išskirtinių kultūros paveldo projektų iš 21 šalies (žr. [pilną sąrašą žemiau](#)). **Tarp šių metų laureatų – Medinės miesto architektūros muziejus Vilniuje, Lietuvoje**. Šis XIX a. medinis namas buvo restauruotas pasitelkiant aukšto lygio meistrus ir autentiškas technologijas. Dabar čia įsikūręs muziejus – pavyzdys kitiems mediniams namams Vilniuje ir už jo ribų.

30 laureatų atrinko iš Europos kultūros paveldo ekspertų sudaryta [vertinimo komisija](#), atsižvelgdama į [atrankos komitetą](#), kurie yra atsakingi už apdovanojimų paraiškų nagrinėjimą, vertinimą. Šiais metais paraiškas pateikė organizacijos ir individualūs asmenys iš 35 Europos valstybių.

Reaguodamas į paskelbtus 2023 m. laureatus, **Margaritis Schinas**, pirmininkės pavaduotojas, atsakingas už europinės gyvensenos propagavimą, šiuo metu prižiūrintis Kultūros sektorį, pasisakė: „*Kiekvienas šių metų Europos kultūros paveldo / Europa Nostra apdovanojimų laimėtojas yra ypatingu įgūdžių ir kolektyvinio bei individualaus atsidavimo, rezultatas, apimantis paveldo vietas ir tradicijas visoje Europoje. Apdovanodami šiuos pasiekimus, dar kartą pabrėžiame savo tvirtą įsipareigojimą saugoti mūsų bendrą kultūros paveldą, kuris yra gyvybiškai svarbus mūsų, kaip Europos piliečių ir bendruomenių, bendrumo jausmui*“.

Cecilia Bartoli, pasaulyje žymi operos dainininkė mecosopranas ir „Europa Nostra“ pirmininkė, pridėjo: „*Sveikinu visus šių metų Europos kultūros paveldo / Europa Nostra apdovanojimų laureatus dėl jų pelnyto pripažinimo. Tai įkvėpiantys pavyzdžiai, kurie prisideda kuriant gražią, tvirtą ir įtraukią Europą. Šios sėkmės istorijos parodo, kaip sunkumus galima įveikti pasitelkiant žinias, atsidavimą darbui, kūrybiškumą bei naujoves. Nekantrauju susitikti su visais asmeniškai ir paminėti jų laimėjimus Europos kultūros paveldo apdovanojimų ceremonijoje, kuri vyks mūsų mylimame Pasaulio paveldo mieste – Venecijoje*“.

Laureatai bus pagerbti **Europos kultūros paveldo apdovanojimų ceremonijoje**, kuri vyks **rugsėjo 28 d.** istoriniame [Palazzo del Cinema](#) (Kino rūmuose) **Venecijoje**. Šį prestižinį renginį savo dalyvavimu pagerbs **Cecilia Bartoli**, „Europa Nostra“ pirmininkė. Tikimasi, kad šiame svarbiame renginyje dalyvaus ir **Margaritis Schinas**, Europos Komisijos pirmininkės pavaduotojas. Ceremonijos metu bus paskelbti **Didžiojo prizo ir Publika pasirinkimo apdovanojimo laimėtojai**, renkami iš šių metų laureatų, kurie bus apdovanoti 10 000 EUR suma. Ši ceremonija yra vienas iš esminių [2023 m. Europos kultūros paveldo susitikimo](#), organizuojamo tinklo „Europa Nostra“ su Europos Komisijos pagalba, renginių. Šis susitikimas vyks rugsėjo 27-30 d. Pasaulio paveldo mieste Venecijoje.

Kultūros paveldo entuziastai yra kviečiami **atrasti laureatus ir dalyvauti balsavime internete**, kuriuo bus išrinktas 2023 m. Publika pasirinkimo apdovanojimo laimėtojas, kuriam bus skirtas 10 000 EUR vertės piniginis apdovanojimas.

Medinės miesto architektūros muziejus, Vilnius, Lietuva

Šis XIX a. medinis namas – unikalus Vilniaus istorinės medinės architektūros pavyzdys. Nepaisant jo puošnumo, namas ilgus metus buvo visiškai apleistas, kas ilgainiui nulėmė jo avarinę būklę. 2019 m. **Vilniaus miesto savivaldybė** priėmė sprendimą pastate įkurti **Medinės miesto architektūros muziejų** ir atgaivinti šį medinį architektūros stebuklą. Muziejaus įkūrimo ir namo restauravimo projektą finansavo **Europos Sąjunga** ir **Vilniaus miesto savivaldybė**.

Restauravimo metu specialistai siekė kiek įmanoma labiau išlaikyti pastato autentiškumą: buvo išsaugota 80% išorės dekoro detalių ir 70% autentiškų sienų ir konstrukcijų. Interjero sienų puošyba išsaugota, konservuota ir iš dalies restauruota pasiremiant polichromijos tyrimais. Siekiant sumažinti naujų medžiagų naudojimą, neišlikę pastato elementai buvo pakeisti detalėmis iš kitų nugriautų medinių pastatų. Restauravimo darbus atliko skirtingų specialistų komanda: medžio meistrai, restauratoriai ir polichromijos tyrėjai.

Medinės miesto architektūros muziejuje įrengta ekspozicija, apjungianti istorinę, šiuolaikinę ir ateities medinę miesto architektūrą bei pristatanti medinę architektūrą kaip integralią tvaraus ir draugiško aplinkai miesto dalį. Muziejuje taip pat įkurtas konsultacijos centras, skirtas padėti Vilniaus medinių namų savininkams ir gyventojams pastatų priežiūros ir išsaugojimo klausimais, skatinant juos pasirinkti tvarius ir istoriškai jautrius būdus.

Atidarytas muziejus tapo nauja susitikimų erdve vietiniams gyventojams, jo iniciatyvos skatina domėtis medinio kultūros paveldo išsaugojimu. Konsultacijos centras jau yra suteikęs pagalbą daugiau nei 100-ai gyventojų dėl medinių namų priežiūros ir restauravimo. Muziejuje įkurta dirbtuvių erdvė, skirta vilniečių medinių namų elementų restauravimui. Kiti muziejaus pasiekimai – išleistas „Žvėryno medinių namų langų, apvadų ir dailylenčių katalogas“, suorganizuota tarptautinė konferencija, skirtą šiuolaikinei medinei architektūrai, taip pat, šiuo metu kuriama meistrų, dirbančių su mediniais pastatais, kontaktų duomenų bazė.

„Pastato, kuriame įsikūręs Medinės miesto architektūros muziejus, restauravimas yra itin reikšmingas atsižvelgiant į subtilų statyboje naudotų medžiagų išsaugojimą. Pastato tvarkybos metu taip pat buvo įrengta šildymo ir vėsinimo sistema, užtikrinanti pastato išsaugojimą ateities kartoms. Muziejaus dėmesys medinei architektūrai skatina domėtis šalies kultūros paveldu“, – teigė apdovanojimų vertinimo komisija.

„Šis projektas yra svarbus Lietuvai dėl šalies ir platesnio regiono ilgamečių medinės architektūros tradicijų. Kruopštūs restauravimo darbai, atlikti pasitelkiant aukšto lygio meistrus ir autentiškas technologijas, prisideda prie šių įgūdžių tęstinumo. Projekto metu buvo identifikuotos spragos nacionaliniuose gaisrinės saugos reikalavimuose, taikomuose mediniams namams, o įgytos žinios buvo perduotos atsakingoms institucijoms, siekiant palengvinti kitų medinių pastatų pritaikymą šiuolaikiniams poreikiams. Šis pastatas – muziejus ir medinės architektūros entuziastų centras – tai reikšmingas pavyzdys kitiems mediniams namams Vilniuje ir už jo ribų“, – toliau kalbėjo vertinimo komisija.

Muziejaus kontaktai: Indrė Užutaitė | indre@mmam.lt | www.mmam.lt

Nuo Norvegijos iki Portugalijos, nuo Prancūzijos iki Ukrainos:

2023 m. Europos kultūros paveldo / Europa Nostra apdovanojimų laureatai¹

Išsaugojimas ir pritaikomasis pakartotinis naudojimas

[Garo variklio varoma alaus darykla, Lobeč, ČEKIJA](#)

[Frluftsskolen lauko mokykla, Kopenhaga, DANIJA](#)

[Debos tiltas, Gipuzkoa provincija, ISPANIJA](#)

[San Pedro de Eslonza vienuolyno griuvėsiai, Gradefes, ISPANIJA](#)

[Venecijos karališkieji sodai, ITALIJA](#)

[Vito Štoso altorius Šv. Marijos bazilikoje, Krokuvą, LENKIJA](#)

[Medinės miesto architektūros muziejus, Vilnius, LIETUVA](#)

[Funšalio katedros mudecharų stiliaus lubos, Madeira, PORTUGALIJA](#)

[Hôtel de la Marine, Paryžius, PRANCŪZIJA](#)

Moksliniai tyrimai

[Moksliniai archeologiniai tyrimai dėl Ezerouyk bazilikos išsaugojimo, ARMĖNIJA/PRANCŪZIJA](#)

[Leidiny „Proto-Industrial Architecture of the Veneto in the Age of Palladio“, ITALIJA](#)

[Amatinės žvejybos technikos „Arte-Xávega apsauga“, PORTUGALIJA](#)

Švietimas, mokymas ir įgūdžiai

[Keliaujanti paroda „MADE IN: Crafts and Design Narratives“, AUSTRIJA/KROATIJA/SLOVĖNIJA/SERBIJA](#)

[Nacionaliniai istorinių laivų restauravimo centrai, NORVEGIJA](#)

¹ Laureatai išvardyti abėcėlės tvarka pagal šalis

[Asociacija „ACTA VISTA“, Marselis, PRANCŪZIJA](#)
[Asociacija „Carpenters without Borders“, Paryžius, PRANCŪZIJA](#)
[Projektas „Pathfinders of the Waters“, Danubės delta, RUMUNIJA](#)

Piliečių dalyvavimas ir informuotumo didinimas

[Literatūros muziejus Airijoje \(MoLI\), Dublinas, AIRIJA](#)
[Projektas „Village Square Meer“, Antverpenas, BELGIJA](#)
[Projektas „Open for You“, ITALIJA](#)
[Projektas „ALMADA“, Lisabona, PORTUGALIJA](#)
[Projektas „Via Transilvanica“, RUMUNIJA](#)
[Projektas „Un-archiving Post-industry“, UKRAINA](#)
[Festivalis „Budapest100“, VENGRIJA](#)

Paveldo srities lyderiai

[Sergio Ragni, ITALIJA](#)
[Hambis Tsangaris, KIPRAS](#)
[Cláudio Torres, PORTUGALIJA](#)
[Ukrainos kultūros paveldo saugojimas virtualioje erdvėje \(SUCHO\), UKRAINA/TARPTAUTINIS PROJEKTAS](#)

2023 m. Europa Nostra apdovanojimai išskirtiniams projektams Jungtinėje Karalystėje

Šiais metais du Europa Nostra apdovanojimai skiriami išskirtiniams kultūros paveldo projektams iš valstybės Europoje, kuri nedalyvauja ES programoje „Kūrybiška Europa“.

[Cleveland baseinai, Bath, JUNG TINĖ KARALYSTĖ](#) (Išsaugojimas ir pritaikomasis pakartotinis naudojimas
[Projektas „MINIARE“: menas ir mokslas istoriniuose rankraščiuose, Kembridžas, JUNG TINĖ KARALYSTĖ](#)
(Moksliniai tyrimai)

Du dešimtmečiai su kultūros paveldu siejamų pasiekimų Europoje

[Europos kultūros paveldo / Europa Nostra apdovanojimus](#) nuo 2002 m., kai jie buvo įsteigti Europos Komisijos, administruoja „Europa Nostra“. Jau 21-erius metus šie apdovanojimai viešina ir skatina kultūros ir gamtos paveldo naudą Europos visuomenei, ekonomikai ir aplinkai.

Apdovanojimai pagerbia ir skleidžia informaciją apie geriausias kultūros paveldo išsaugojimo praktikas Europoje, skatina keistis patirtimi tarpvalstybiniu mastu bei sujungia kultūros paveldo objektų valdytojus į platesnius tinklus. Skirti apdovanojimai jau davė naudos nugalėtojams – pagerėjo jų nacionalinis ir tarptautinis žinomumas, padidėjo lankytojų skaičius ir tolesnis finansavimas. Apdovanojimai taip pat prisideda skatinant didesnį Europos piliečių rūpinimąsi bendru kultūros paveldu. Dėl daugiau informacijos apsilankykite [apdovanojimų tinklalapyje](#).

Jau galima teikti paraiškas 2024 m. apdovanojimams. Paraiškos teikiamos internetu:
www.europeanheritageawards.eu/apply. Teikit paraiškas ir pasidalinkite savo žiniomis!

ATSTOVAI SPAUDAI

EUROPA NOSTRA

Audrey Hogan, Programos specialistė
ah@europanostra.org,
T. +31 70 302 40 52
Joana Pinheiro, Komunikacijos koordinatore
jp@europanostra.org,
T. +31 6 34 36 59 85

EUROPOS KOMISIJA

Sonya Gospodinova
sonya.gospodinova@ec.europa.eu
+32 2 2966953

DAUGIAU INFORMACIJOS

[Pranešimas spaudai įvairiomis kalbomis](#)

Apie kiekvieną Apdovanojimų laureatą:
[Informacija ir vertinimo komisijos komentarai](#)
[Video įrašai](#) (aukštos rezoliucijos)
[Nuotraukos](#) (aukštos rezoliucijos)

[Creative Europe svetainė](#)

Apie

Europa Nostra

[„Europa Nostra“](#) – tai Europos pilietinės visuomenės balsas, įsipareigojęs saugoti ir populiarinti kultūros ir gamtos paveldą. Tai paneuropinis nevyriausybinių kultūros paveldo organizacijų tinklas, kurį remia viešosios institucijos, privačios įmonės ir individualūs asmenys iš daugiau nei 40 valstybių. Šis didžiausias ir svarbiausias Europos kultūros paveldo tinklas glaudžiai bendradarbiauja su Europos Sąjunga, Europos Taryba, UNESCO ir kitom tarptautinėmis organizacijomis. Įkurta 1963-iais metais, „Europa Nostra“ šiais metais mini 60-ies metų sukaktį.

„Europa Nostra“ vykdo iniciatyvą [„7 nykstantys kultūros paveldo objektai“](#), kuria siekia išsaugoti nykstančius kultūros paveldo objektus, kompleksus ir vietas Europoje. Šis tinklas organizuoja Europos kultūros paveldo / Europa Nostra apdovanojimus, kuriais pagerbia ir skleidžia informaciją apie aukšto lygio meistrystę. Bendradarbiaujant su Europos institucijomis ir koordinuojant [Europos kultūros paveldo asociacijos](#) veiklą, „Europa Nostra“ aktyviai prisideda kuriant ir įgyvendinant su kultūros paveldu susijusias Europos strategijas ir politiką.

Nuo 2023 m. gegužės 1 d., „Europa Nostra“ vadovauja Europos konsorciui, kurį Europos Komisija išrinko vykdyti bandomąjį [European Heritage Hub \(Europos kultūros paveldo centro\)](#) projektą. „Europa Nostra“ taip pat yra Europos Komisijos iniciatyvos [„New European Bauhaus“](#) oficialus partneris bei yra Europos regiono bendrapirmininkas tinkle [Climate Heritage Network](#).

Kūrybiška Europa

[Kūrybiška Europa](#) – tai ES programa, remianti kultūros ir kūrybos sektorius ir tokiu būdu didinanti jų indėlį Europos bendruomenei, ekonomikai ir gyvenamajai aplinkai. 2021–2027 m. programos biudžetas yra 2,4 mlrd. EUR, kuriuo bus remiamos organizacijos kultūros paveldo, scenos menų, vaizduojamosios dailės, tarpdisciplininio meno, leidybos, kino, televizijos, muzikos ir video žaidimų srityse bei dešimtys tūkstančių menininkų, kultūros ir audiovizualinio sektorių specialistų.